

СУТНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

Шевченко Микола Миколайович

Національна академія державного управління при Президентові України
м.Київ, вул. Пугачова 12а

У тезах розкривається суть державного управління освітою, як підсистема соціального управління, як цілеспрямована діяльність держави щодо створення соціально-прогностичних, організаційно-правових, кадрових, психолого-педагогічних, матеріально-фінансових та інших умов, необхідних для оптимального функціонування і розвитку галузі, реалізації її мети, переходу в якісно новий стан та інтеграції до європейського освітнього простору.

Ключові слова: система освіти, державне управління освітою, об'єкти і суб'єкти управління освітою.

Державне управління освітою - особливий вид професійної діяльності, спрямований на систему освіти з метою забезпечення її життєдіяльності, динамічного розвитку. Суттю управління освітою є цілеспрямована діяльність держави щодо створення соціально-прогностичних, організаційно-правових, кадрових, психолого-педагогічних, матеріально-фінансових та інших умов, необхідних для оптимального функціонування і розвитку галузі, реалізації її мети, переходу в якісно новий стан та інтеграції до європейського освітнього простору.

Управління в освіті розглядається як підсистема соціального управління, під яким розуміють вплив на суспільство з метою його впорядкування, збереження якостей, специфіки, удосконаленням і розвитку.

За визначенням А.Л.Свенцицького, соціальне управління - цілеспрямований, планомірний і систематичний інформаційний вплив суб'єкта управління на його об'єкт з коригуючим урахуванням змін, що відбуваються в ньому. Відповідно до цього сутнісно управління освітою визначається як цілеспрямований вплив суб'єктів управління різних рівнів (державного, регіонального, місцевого) на всі ланки освіти для забезпечення подальшого розвитку соціального організму та культури суспільства.

Державне управління освітою – це певний вид діяльності органів державної влади, що має виконавчий та розпорядчий характер, який полягає в організуючому впливові на суспільні відносини у сфері освіти шляхом застосування державно-владних повноважень і включає цілеспрямоване вироблення, прийняття та реалізацію організуючих, регулюючих та координуючих рішень, що справляють вплив на освітню сферу.

Таким чином, державне управління освітою - це окрема галузь державного управління, яка забезпечує планомірний вплив на освітню сферу, що ґрунтується на законах та інших нормативних актах, і спрямована на розвиток цієї цілісної системи.

Система освіти може впорядковуватися через управління (регулювання ззовні) і самоуправління (регулювання зсередини). Система освіти, будучи органічно пов'язаною з управлінням, змінюється зі зміною останнього, вона вдосконалює, реформує, трансформує і в цілому розвиває сама себе лише через управління.

В управлінському процесі беруть участь як суб'єкти (ті, що управляють), так і об'єкти (ті, якими управляють). Суб'єкти управління у найзагальнішому вигляді визначаються як сукупність спеціально створених органів (державних, громадських, самоврядування), їх підрозділів, посадових осіб, які виконують функції управління.

Об'єкти управління освітою - це система освіти, органи управління освітою, їх підрозділи, посадові особи, навчальні заклади, організації, установи, виробничі підприємства та ін., що перебувають під організуючим, регулюючим і координуючим впливом держави.

В систему державного управління освітою входить також державно-управлінська діяльність (процес), певного роду суспільні відносини, через які реалізуються численні прямі і зворотні зв'язки між суб'єктами і об'єктами управління.

Основними якостями, що характеризують державне управління освітою, є:

- наявність органів управління, наділених певними повноваженнями, діяльність яких спрямована на певні об'єкти освітньої галузі;
- існування управлінських зв'язків, відносин і організації як суб'єктів, так і об'єктів управління;
- наявність управлінських функцій, пов'язаних із забезпеченням існування та розвитку галузі.

Державне управління освітою - це система державного управлінської діяльності, складовими якої є стратегічне управління, державне регулювання і адміністративне управління.

Література

1. Національна доктрина розвитку освіти. - К. : Парламент, вид-во, 2004. - С. 279-294.
2. Дзвінчук Д. Державне управління освітою в Україні: тенденції і законодавство / Д. Дзвінчук. - К.: ЗАТ "Нічлава", 2009. - 239 с.
3. Крисюк С. В. Державне управління освітою / С. В. Крисюк. - К. : НАДУ, 2009. - Розд. 3.

ДЕРЖАВНО-ГРОМАДСЬКИЙ МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ВІДПОВІДЬ НА ВИКЛИКИ ЧАСУ

Шевченко Сергій Олексійович

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентіві України
49044, вул. Гоголя, 29, м. Дніпропетровськ, Україна

Обґрунтовується необхідність створення ефективного механізму державно – громадського управління якістю вищої освіти, який має забезпечити прогресивний розвиток системи вищої освіти і її конкурентоспроможну якість.

При формуванні державної політики у сфері вищої освіти в сучасних умовах порівняно з недавніх часів проблема якості вищої освіти стала провідною. Формування умов для найповнішого задоволення потреб громадян у якісній вищій освіті, а економіки – в компетентних спеціалістах стає одним з головних завдань органів державного управління вищою освітою.